

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Dominika Izdebska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej

w sprawie **M. K.**

skazanego z art. 288 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 5 czerwca 2025 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 19 sierpnia 2024 r., sygn. akt IV Ka 1182/23,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Oświęcimiu

z dnia 5 czerwca 2023 r., sygn. akt II K 84/23,

**1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w Krakowie do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym,**

2 . zwraca M. K. wniesioną opłatę od kasacji w kwocie 450 zł.

Kazimierz Klugiewicz

Michał Laskowski

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[PŁ]

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Oświęcimiu, wyrokiem z 5 czerwca 2023 r., sygn. II K 84/23, uznał M.K. za winnego tego, że w dniu 21 maja 2022 r. w K., wspólnie i w porozumieniu z ustaloną osobą, poprzez kopanie, skakanie po kloszu, rzucanie dokonał umyślnego uszkodzenia mienia w postaci lampy parkowej, powodując straty w wysokości 1107 zł, działając tym na szkodę Gminy K. to jest za winnego przestępstwa z art. 288 § 1 k.k. i za przestępstwo to wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzekł środek karny w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie jego odpisu na tablicy ogłoszeń w budynku Sądu Rejonowego w Oświęcimiu na okres miesiąca.

Wyrok ten zaskarżony został apelacją obrońcy M.K., który formułując zarzuty obraży przepisów postępowania, błędów w ustaleniach faktycznych i rażącej niewspółmierności orzeczonej kary wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie kwalifikacji prawnej przypisanego oskarżonemu czynu z art. 124 § 1 k.w. albo uznanie zdarzenia za wypadek mniejszej wagi z art. 288 § 2 k.k., orzeczenie kary wolnościowej a ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Krakowie, wyrokiem z 19 sierpnia 2024 r., sygn. IV Ka 1182/23, po rozpoznaniu apelacji oskarżonego i jego obrońcy utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca M.K.. Zarzucił w niej zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., to jest nienależytej obsady sądu w osobie sędziego przewodniczącego SSO X. Y. Kasacja zawiera również zarzuty innych rażących naruszeń prawa. Obrońca skazanego wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi właściwemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy M.K. okazała się zasadna. W sprawie doszło do zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w postaci nienależytej

obsady sądu odwoławczego, w którego składzie zasiadał sędzia X. Y. Konstatacja ta musiała doprowadzić zgodnie z art. 439 § 1 k.p.k. do uchylenia zaskarżonego kasacją wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w Krakowie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Wobec kasacyjnego skutku wynikającego z faktu stwierdzenia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, zbędne było odnoszenie się do pozostałych zarzutów rozpoznawanej kasacji.

X. Y. to osoba powołana na to stanowisko na podstawie postanowienia Prezydenta RP w wyniku rekomendacji wydanej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną w trybie ustawy z 8 grudnia 2017 r. Wadliwość tej procedury omówiona została w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 i w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22. Orzekający Sąd Najwyższy w pełni aprobuje stanowisko przedstawione w powyższych judykatach, z których wynika, że: Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. nie spełnia standardu organu konstytucyjnego i konwencyjnego, będąc w rzeczywistości organem zależnym od władzy ustawodawczej i wykonawczej, a uchwała z dnia 23 stycznia 2020 r., I BSA I-4110-1/20, jako zasada prawna, wiąże wszystkie składy Sądu Najwyższego. Na dezaprobatę zasługiwały tym samym decyzje Trybunału Konstytucyjnego odnoszące się do kwestii rzekomej konstytucyjności Krajowej Rady Sądownictwa w obecnym kształcie, podważające moc obowiązującą powołanej uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego oraz dokonujące odosobnionej interpretacji wiążących Polskę norm traktatowych.

Rozpoznanie sprawy zainicjowanej kasacją obrońcy M.K. należało poprzedzić ustaleniem czy doszło w niej do wydania orzeczenia przez sąd w składzie nienależycie obsadzonym, w związku z instytucjonalną wadą w przeprowadzonym przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną w oparciu o przepisy ustawy z 8 grudnia 2017 r. procesie nominacyjnym sędziego zasiadającego w składzie orzekającym. Odpowiedź na te wątpliwości wymaga przeprowadzenia tzw. „testu niezawisłości”, którego założenia szczegółowo wskazano w uchwale Sądu Najwyższego: z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 i z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22. Kryteria tego testu oparte na wytycznych zawartych w wyroku Europejskiego

Trybunału Praw Człowieka z 1 grudnia 2020 r., nr 26374/18 przeciwko Islandii w sprawie Guðmundur Andri Ástráðsson, wymagają ustalenia czy w procesie powoływania sędziego doszło do naruszenia prawa krajowego, czy naruszenie to miało dostatecznie poważny charakter i czy zostało ono ustalone i naprawione na szczeblu sądów krajowych.

Do naruszenia prawa krajowego dojść może m.in. w układzie, w którym rekomendacja powołania sędziego pochodzi od organu uważanego za gremium niekonstytucyjne, ukształtowane odmiennie niż wynika to z art. 187 Konstytucji, który wbrew treści art. 186 ust.1 Konstytucji nie spełnia swej ustrojowej roli „stania na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów”. Za taki właśnie organ uznać należy ukształtowaną ustawą z 8 grudnia 2017 r. wadliwie powołaną i obsadzoną obecną Krajową Radę Sądownictwa, która *nota bene* 28 października 2021 r. została wykluczona z Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa po ustaleniu, że nie jest niezależna od władzy. Ze względu na uwarunkowania ustrojowe kreowane przez skrajnie upolitycznioną Krajową Radę Sądownictwa w obecnym kształcie, wolno stwierdzić, że tryb, któremu poddały się osoby następnie nominowane do pełnienia urzędu sędziego w wyniku rekomendacji udzielonej przez ten organ, stanowił naruszenie prawa. Stanowiska organów międzynarodowych w wyrokach EKPC przeciwko Polsce: z 22 lipca 2021 r., nr 43447/19 w sprawie Reczkowicz; z 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i nr 57511/19 w sprawie Dolińskiej-Ficek oraz Ozimka; z 3 lutego 2022 r., nr 1469/20 w sprawie Advance Pharma sp. z o.o.; z 15 marca 2022 r., nr 43572/18 w sprawie Grzędy; z 23 listopada 2023 r., nr 50849/21 w sprawie Wałęsy; wyrokach TSUE z: 15 lipca 2021 r., C-791/19 i z 21 grudnia 2023 r., C-718/21a, a także punkt widzenia Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z 16 września 2022 r., III KK 339/22 głoszący, że wejście w życie przepisów art. 29 § 4 – 25 ustawy o Sądzie Najwyższym nie może prowadzić do obniżenia standardu dopuszczalności badania bezstronności (...) sędziowskiej oraz określenia skutków ich braku, wypracowanego w orzecznictwie TSUE i ETPCz - dopełniają twierdzenia, że dwa pierwsze kryteria testu wynikające z powołanej uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., zawsze będą wypadały negatywnie dla kandydata do pełnienia urzędu sędziego rekomendowanego przez mającą istotną rolę w procesie nominacji sędziowskich Krajową Radę Sądownictwa w obecnym kształcie. Pozostaje kwestia

wykazania czy w stosunku do danego sędziego, który uzyskał nominację w wyżej opisanych warunkach, zachodzi przesłanka stronnictwa (jest to trzeci punkt testu). Należy zatem zbadać czy sąd z udziałem X. Y. spełnia standardy niezawisłości i bezstronności, czy też konieczne będzie przyjęcie, że w sprawie wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sąd Najwyższy orzekający w tej sprawie podzielił wnioski wyprowadzone w sprawach Sądu Najwyższego o sygn. III KK 185/23, III KK 356/23 i III KK 362/23. W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z 11 października 2023 r., III KK 185/23, szczegółowo przeanalizowano przebieg procesu nominacyjnego sędziego X. Y., okoliczności związane z jego delegacjami do Ministerstwa Sprawiedliwości i Sądu Okręgowego w Krakowie oraz działalność w okresie po uzyskaniu nominacji, w szczególności pełnienia przez niego funkcji zastępcy rzecznika dyscyplinarnego i delegowania do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie.

Sąd Najwyższy orzekający w przedmiotowej sprawie w pełni podzielił wnioski zawarte we wskazanym wyżej wyroku i uznał, że w sprawie zaistniała bezwzględna przesłanka odwoławcza w postaci nienależytej obsady sądu, co uniemożliwia uznanie, że stronom zapewniono realizację prawa do bezstronnego i niezależnego sądu, o którym mowa w art. 45 § 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Z powyższych względów orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku

Kazimierz Klugiewicz Michał Laskowski Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[WB]

[r.g.]